अभय युवा कल्याण केंद्र संचलीत

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे ४२४ ००४

(नॅक प्रमाणित बी+)

स्थापना १९८५

सराव पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव - चौधरी हर्षदा माणिक क्रमांक - 252.

शाळा - अभय युवा हायस्कूल धुळे. पाठ क्रमांक - 14

इयत्ता - 8 वी. तुकडी - ब वेळ - 30 मि दिनांक - 10/1/2022.

विषय - भुगोल विषय घटक -

उपघटक - स्थानिक वेळ प्रमाण वेळ.

पाठाचा हेतू - विद्यार्थ्यांना भारताची स्थानिक वेळ व प्रमाण वेळ समजावुन सांगणे. त्यांना त्याची संपुर्ण माहिती देणे.

पूर्व ज्ञान - विद्यार्थ्यांना स्थानिक वेळ बद्दलची माहिती आहे.

अध्यापनातील प्रमुख मुद्दे	उद्दिष्ट्ये	स्पष्टीकरणे
1) स्थनिक वेळ	ज्ञान =:	1) विद्यार्थी स्थानिक वेळ सांगतो. 2) विद्यार्थी स्थानिक वेळेचा अर्थ सांगतो. 3) विद्यार्थी स्थानिक वेळची माहिती सांगतो.
2) प्रमाण वेळ.		
3) भारतीय प्रमाण वेळ.	आकलन =:	1) विद्यार्थी स्थानिक व प्रमाण वेळ माहिती आठवतो. 2) विद्यार्थी प्रमाण वेळ माहिती आठवतो. 3) विद्यार्थी पृथ्वीचे परिवलन कालवधी आठवतो.
4) आगामिक वेळ.	उपयोजन :	1) विद्यार्थी परिवलनाची माहिती सांगतो. 2) विद्यार्थी प्रमाण वेळेची माहिती सांगतो 3) विद्यार्थी स्थानिक वेळ माहिती सांगतो
	कौशल्य	1) विद्यार्थी स्थानिक वेळची माहिती लिहितो. 2) विद्यार्थी प्रमाणवेळची माहिती लिहितो. 3) विद्यार्थी पृथ्वीचा परिवलनाची माहिती लिहितो.

AYKKK COLLEGE OF ... DHULE

पाठ्य वस्तू (सारांश)	अध्यापन – अध्ययन अनुभूती पध्दती
प्रस्तावना=:. प्राचीन काळी कालमापन करण्यासाठी लोक विविध नैसर्गिक घटनांची तसेच साधनांची मदत घेत असत. निरीक्षण व अनुभव यांच्या आधारे ते दिवसाचे पुढील प्रकारे विभाग करत असत. सुर्योदयापासुन सुर्यास्तापर्यंतचा कालावधी म्हणजे एक संपुर्ण दिवस होय.	वि.शि.प्रश्न कालमापन म्हणजे काय? विद्यार्थी शिक्षक कालमापनाची माहिती समजुन सांगतात.
पुर्वी नैसर्गिक घटनांच्या संदर्भाने तसेच घटिकापात्र वाळुचे घड्याळ इत्यादी साधन वापरुन वेळ सांगितली जात असे.	वि. श्रवण करतात.
हेतुकथन=:. विद्यार्थी मित्रांनो आपण आज स्थानिक वेळ व प्रमाण वेळ घटक अभ्यासणार आहोत.	विद्यार्थी शिक्षक घटकाचे स्पष्टीकरण करतात. विद्यार्थी श्रवण करतात.
विषय विवेचन=:.	
1) स्थानिक वेळ=:. सुर्योदयानंतर जसजसा सुर्य आकाशात वर सरकतो तसतशी आपली सावली लहान होत जाते. सर्व साधारणपणे मध्यान्हाच्या वेळी सावलीची लांबी सर्वात कमी असते. एखाद्या ठिकाणाच्या संदर्भात आकाशातील सुर्याच्या स्थानावरुन ठरविण्यात आलेली वेळ म्हणजे त्या ठिकाणाची स्थानिक वेळ होय. पृथ्वी स्वत: भोवती पश्चिमेकडुन पुर्वेकडे फिरते	वि. शि. स्थानिक वेळेच्या आकृतीवरुन मुद्द्याचे स्पष्टीकरण देतात. वि. श्रवण करतात. 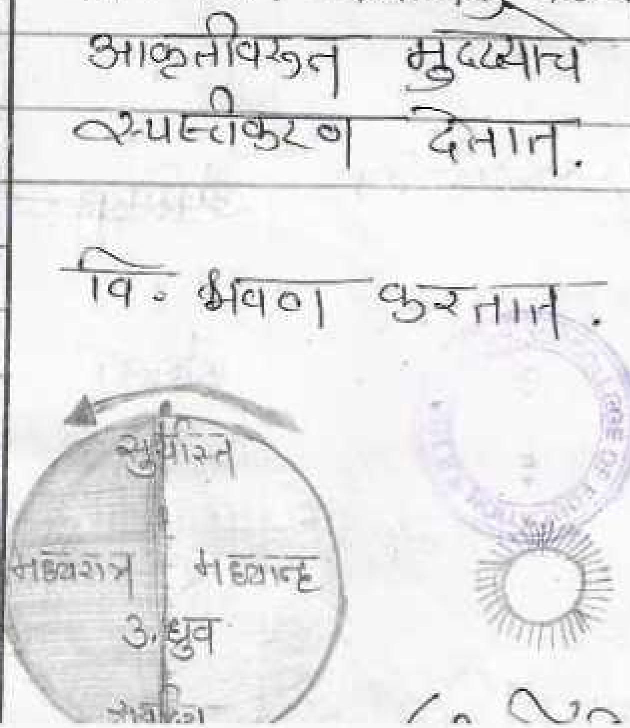

पाठ्य वस्तू (सारांश)	अध्यापन – अध्ययन अनुभूती पध्दती
२> प्रमाण वेळ =:. जागतिक व्यवहाराच्या दृष्टिनेदेखील निरनिराळ्या देशातील प्रमाण वेळ सुसंगती असणे. आवश्यक असते. यासाठी जगाचे २४ कालाविभाग करण्यात आले आहेत. या कालाविभागांची रचना मुळ रेखा वृत्तावरून म्हणजेच शुन्य रेखावृत्तासंदर्भाने केलेली आहे.	प्रमाण वेळ 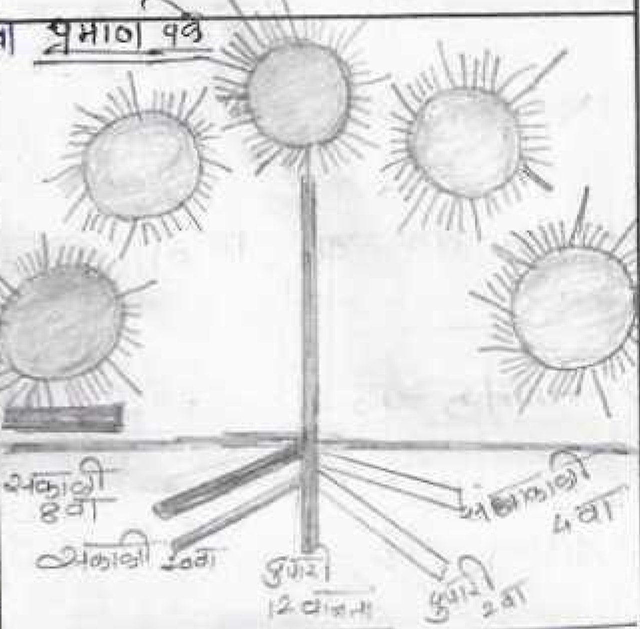 (प्रमाण वेळ)
३> भारतीय प्रमाण वेळ =:. भारताची प्रमाण वेळ मिर्झापुर शहरावरून (अलाहाबाद उत्तर प्रदेश जाणाऱ्या ८२° ३०° पुर्व या रेखावृत्तावरील वेळेनुसार ठरवली जाते. हे रेखावृत्त भारताच्या रेखावृत्तीय विस्ताराच्या संदर्भाने देशाच्या मध्यभागी आहे. या रेखावृत्तावर सुर्य मध्यान्ह स्थितीत आला म्हणजे भारतातील सर्व ठिकाणी दुपारचे 12 वाजले असे मानले जाते.	वि.शि. प्रश्न=:. एखाद्या प्रदेशाची प्रमाण वेळ कशी निश्चित केली जाते. विद्यार्थी उत्तर देतात.
मुल्यमापन=:. एका वाक्यात उत्तरे द्या?	1> स्थानिक वेळ म्हणजे काय? 2> प्रमाण वेळ म्हणजे काय? 3> सुर्य मध्यान्ह स्थितीत आला म्हणजे दुपारचे किती वाजले असतात? 4> मिर्झापुर शहराची कोणत्या रेखा वृत्तावरून ठरवली जाते?
संकलन =:.	
उपयोजन =:. आकृत्या जुळवा.?	

COLLEGE OF EDUCATION

दि=:
इयत्ता=: ८वी
घटक=: स्थानिक वेळ व प्रमाण वेळ विषय=: भूगोल

स्थानिक वेळ व प्रमाण वेळ मुद्दे पु.प्र.

1> स्थानिक वेळ

2> प्रमाण वेळ

3> भारतीय प्रमाण वेळ

4>

निरीक्षण

१) शिक्षक
(विषय ज्ञान शैली आत्मविश्वास वगैरे)

योग्य

२) विद्यार्थी (कृती शिलता प्रतिसाद)

ठिक

३) अध्यापन पध्दती – पाठाच्या पायऱ्या प्रश्न, फलक लेखन, शै. साहित्याचा वापर इ.

चांगला

❖ सूचना ❖

वर्गनियंत्रण आवश्यक

एकूण अभिप्राय –

एकंदरित पाठ चांगला झाला.

COLLEGE OF EDUCATION NAVLANE DHULE

VBonale
I/C Principal
College of Education

पाठ निरीक्षक सही व तारीख

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे ४२४ ००४

(नॅक प्रमाणित बी+)

स्थापना १९८५

सराव पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव – Karandikar Nayantara kailas क्रमांक – 247

शाळा – Rajiv Gandhi Madhymik Vidyalay Dhule पाठ क्रमांक – 4

इयत्ता – 6th तुकडी – – वेळ – 35 mins दिनांक – 06/01/22

विषय – English विषय घटक – Prose

उपघटक – The Peacock and Crane

पाठाचा हेतू – To enable the students to read aloud Prose lessons with correct pronounciation stress intonation & Pa

पूर्व ज्ञान –

अध्यापनातील प्रमुख मुद्दे	उद्दिष्ट्ये	स्पष्टीकरणे
There was one a very conceited Peacock	Listening :-	① To enable the students to learn how to speak words and sentences correctly ② Students will be able to recall the teaching of the story Peacock and Crane ③ To enable the students to comprehend the throught & idea
That's the crane answered ---- While you live down here just like any other cock	Speaking :-	① To enable the students to express the ideas contained in the passage orally. ② To enable the students speak english correctly. ③ Pupils will be able to use right vocabulary.
Fine feathers don't make fine birds.	Reading :-	① To develop mental ability the students. ② To develop the interest of the stu in english. ③ Students will be able to get centr idea or theme of the lesson.
	Writing :-	① To enable theme to write correctl ② They can develop their writing s ③ Students will be able to creat the relevant ideas for this lesson

अध्यापन साहित्य – A picture of Peacock and crane

पाठ्य वस्तू (सारांश)	अध्यापन – अध्ययन अनुभूती पध्दती
Introduction :-	Step I - Phase I
Previous Knowledge :-	Good morning all.
The Peacock is our national animal. A peacock has a long, shine, dark. blue neck and a Crown on its head. It Has beautiful multi colour-ed features.	Teacher ask some question about Previous knowledge.
	T :- Which is our National birds
	S :- Gives answer.
	Teachers make introductions related to fore knowledge
Cranes are tall birds with long necks, legs and usually long bills They resemble herons and egrets in body shape but tent to have havier bodies.	S :- students will listen Carefully.
	T :- Have You ever seen a Crane ?
	S :- Students give respond.
Statement of aim :-	Phase II :- Student today
we are going to learn The Peacock and the Crane.	
	- The Pupil teacher will write on the blackboard.
Presentation :- Step II -	Phase I :- Pupil teacher will read the Passage aloud with Correct Stress on Pronuciation & intonation.
There was once a very Concieted Peacock who had a gorgous tail like no oth-er bird. So when he met Crane one day, The Peacock Scoffed at the Crane's colourless and dull feathers ---- "That's true." the crane answered, " but I Can fly high above, among	S :- Students will listen carefully.
	Phase II :- Chorus reading by the students after teacher
	Phase III :- New words -
	The Pupil teacher will

पाठ्य वस्तू (सारांश)	अध्यापन – अध्ययन अनुभूती पध्दती
New words :- - Conceited - Gorgous - scoffed at. Central Idea :- The Peacock spread its shiny feathers in all colours of the rainbow for crane to see and admire He also compared it to the crane's pale feathers. It is better to be useful than to be beautiful. never be so proud of your-self. one should be humble always.	Imitation Reading :- T :- The pupil teacher will ask the students to read passage aloud one by one with proper stress and intonation. S :- Students will the passage one by one

* Comprehension questions :-
  1. Do you like this story?
  2. Imagine you are the crane what actions and words of the peacock would you like not?
  3. What was the peacock brangging about?

* Application :- Fill in the blanks :-
  1. There was once a very Conceited ----. [peacock / crane]
  2. The Cranes ---- and dull feathers. [Colourful / colourless]
  3. Fine feathers don't make fine ---- [birds / Animals]

Unit 1.6 Sub Unit - The Peacock and The Crane	Std :- 6th Sub:- English Date:- 06/01/22

* New words :- - Conceited - Gorgeous - Tail - Scoffed at - feathers	* Find five adjectives that end with (a)- 'ful' and (b)- 'less. → ① ---- ② ---- ③ ---- ④ ---- ⑤ ----

निरीक्षण

१) शिक्षक
(विषय ज्ञान शैली आत्मविश्वास वगैरे)

↓ चांगला

२) विद्यार्थी (कृती शिलता प्रतिसाद)

↓ योग्य

३) अध्यापन पध्दती – पाठाच्या पायऱ्या प्रश्न, फलक लेखन, शै. साहित्याचा वापर इ.

↓ योग्य

❖ सूचना ❖

* रंगीन खडूचा वापर करावा.

एकूण अभिप्राय –

पाठ
चांगला
घेतला.

Mudrankar
पाठ निरीक्षक सही व तारीख

VBonale
I/C Principal
A.T.E.E's College of Education
DHULE

A.T.K.'s COLLEGE OF EDUCATION NAAC B+ DHULE

अभय युवा कल्याण केंद्र संचलीत

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे ४२४ ००४

(नॅक प्रमाणित बी+)

स्थापना १९८५

सराव पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव – करंदीकर नयनतारा कैलास   क्रमांक – 247

शाळा – राजीव गांधी माध्य. विद्यालय धुळे   पाठ क्रमांक – 2

इयत्ता – ४ वी   तुकडी –   वेळ –   दिनांक – 01/01/22

विषय – इतिहास   विषय घटक –

उपघटक – इतिहासाची साधने

पाठाचा हेतू – विद्यार्थ्यांना इतिहासाच्या साधनांविषयी अधिक माहिती करून देणे.

पूर्व ज्ञान – विद्यार्थ्यांना विविध साधनांची नावे माहित आहेत

अध्यापनातील प्रमुख मुद्दे	उद्दिष्ट्ये	स्पष्टीकरणे
भौतिक साधने :- इमारती व वस्तू पुतळे आणि स्मारके, वस्तुसंग्रहालये आणि इतिहास, पुतळे आणि स्मारके इ.	ज्ञान	① विद्यार्थी इतिहासाच्या साधनांविषयी माहिती सांगतो. ② विद्यार्थी विविध साधनांची नावे सांगतो. ③ विद्यार्थी समाजसुधारकांच्या स्मारकांविषयी माहिती सांगतो.
लिखीत साधने :- वृत्तपत्रे व नियतकालिके नकाशे व आराखडे इ.	आकलन	① वि. वृत्तपत्रांचे कार्य स्पष्ट करतो. ② वि. वस्तुसंग्रहालयांची तुलना करतो. ③ वि. नकाशे व आराखडे याविषयी माहिती स्पष्ट करतो.
मौखीक साधने :- स्फुतिगीते, पोवाडे दृक, श्राव्य आणि दृक श्राव्य साधने. छायाचित्र, ध्वनिमुद्रित चित्रपट इ.	उपयोजन	① वि. मौखिक साधनांविषयी माहिती संकलित करतो. ② वि. विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देतो. ③ वि. मौखिक साधनांचे महत्त्व सांगतो.
आधुनिक साधने :- प्राचीन आणि मध्ययुगीन काळाच्या तुलनेत आधुनिक भारताच्या इतिहास (चित्रपट).	कौशल्य	① वि. मौखिक साधनांचे तक्के तयार करतो. ② वि. इतिहासाची साधने याविषयी माहिती स्पष्ट करतो. ③ वि. इतिहासाच्या साधनांची

पाठ्य वस्तू (सारांश)	अध्यापन – अध्ययन अनुभूती पध्दती
प्रस्तावना :- प्राचीन आणि मध्ययुगीन भारताच्या इतिहासाच्या साधनांचा अभ्यास आपण मागील वर्षी केलेला आहे. यावर्षी आपण आधुनिक भारताच्या इतिहासाच्या साधनांचा अभ्यास करणार आहोत. इतिहासाच्या साधनांमध्ये भौतीक, लिखीत, आणि मौखीक साधनांचा समावेश होतो. त्याचप्रमाणे आधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित दृक, श्राव्य आणि दृक-श्राव्य अशा साधनांचाही समावेश होतो. या सर्व साधनांचे महत्त्व आज आपण अभ्यासणार आहोत.	वि. शि. पूर्वज्ञानावर आधारित प्रस्तावना करतात. - वि. लक्षपूर्वक ऐकतात.
हेतुकथन :- तर आज आपण इतिहासाची साधने हा पाठ अभ्यासणार आहोत.	
विषयविवेचन :- भौतीक साधने :- इतिहासाच्या भौतीक साधनांमध्ये विविध वस्तू, वास्तू, नाणी, पुतळे आणि पदके इ. साधनांचा समावेश होतो.	वि. शि. पाठाचे शिर्षक फलकावर लिहितात. - वि. निरीक्षण करतात.
① इमारती व वास्तु :- काही वास्तू या राष्ट्रीय स्मारके म्हणून घोषित केलेल्या आहेत, तर काही इमारतींमध्ये संग्रहालये उभारण्यात आली. उदा:- अंदमान येथील सेल्युलर जेल	- वि. शि. भौतिक साधनांविषयी स्पष्टीकरण देतात. वि. लक्षपूर्वक ऐकतात.
② पुतळे आणि स्मारके :- स्वातंत्र्यपुर्व व स्वातंत्र्योत्तर काळात अनेक व्यक्तिंची स्मारके पुतळ्यांच्या रुपात उभारली गेली. हे पुतळे देखील आधुनिक भारताच्या इतिहासाच्या अभ्यासाच्या दृष्टीने महत्त्वाचे आहे. [illegible]	शिक्षक प्रश्न विचारतात. वि. शि. - तुम्हाला माहित असलेल्या स्मारकांची नावे सांगा? - विद्यार्थी उत्तरे देतात.

पाठ्य वस्तू (सारांश)	अध्यापन – अध्ययन अनुभूती पध्दती
संबधीत घटना, घटना काळ त्या घटनेशी निगडीत व्यक्ती इ. माहिती देतात. उदा :- विविध ठिकाणची हुतात्मा स्मारके.	
② लिखित साधने :-	वि. शि. तत्काद्‌वारे लिखीत साधनांची माहिती सांगून उदाहरणे देतात.
पत्रव्यवहार ↑, परदेशी व्यक्तिं-च्या नोंदी ↑, वृत्त पत्रे ↑, चरित्रे ↑ — **लिखित साधने** — ↓ नियत-कालिके, ↓ फॅक्टरी रेकॉर्डस, ↓ आत्म चरित्रे, ↓ पुस्तके	विद्यार्थी तक्त्याचे निरिक्षण करतात.
③ मौखीक साधने :- लोकगीते, पोवाडे, लोककथा, प्रसंगवर्णने, मुलाखती, मेळे, जलसे, कलापथके ओव्या स्फुर्तिगिते इ. साधनांचा मौखीक साधन समावेश होतो.	वि. शि. मौखिक साधनांविषयी सविस्तर माहिती स्पष्ट करतात. - विद्यार्थी श्रवण करतात.
* संकलन :-	थोडक्यात उत्तरे द्या. ① इतिहासाच्या साधनांमधील कोणते साधन आधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित आहे ? ② प्रभाकर हे साप्ताहिक कोणी लिहिले. ③ इतिहासाची श्राव्य स्वरूपाची साधने कोणती.

* उपयोजन :- रिकाम्या जागा भरा.

① वर्धा येथील सेवाग्राम आश्रमास भेट दिल्यावर ---- च्या इतिहासाविषयी माहिती मिळते. पर्याय :- (लो. टिळक, म. गांधी)

② पुण्यातील ---- या गांधी स्मारक संग्रहालयात गांधीजींच्या इतिहासाविषयी माहिती मिळते. पर्याय :- (आगाखान पॅलेस / रॉयल

③ विसाव्या शतकातील आधुनिक तंत्रज्ञानाचा एक आगळा अविष्कार [illegible]

घटक :- इतिहासाची साधने.	इयत्ता :- ८ वी विषय :- इतिहास दिनांक :- 01/01/2020

इतिहासाची साधने

- भौतीक साधने
- लिखित साधने
- मौखीक साधने

मौखीक साधने →

- लोकगिते
- पोवाडे
- लोककथा
- स्फुर्तिगिते
- प्रसंगवर्णने
- मुलाखती
- मेळे.

निरीक्षण

१) शिक्षक
(विषय ज्ञान शैली आत्मविश्वास वगैरे)

↓ चांगला

२) विद्यार्थी (कृती शिलता प्रतिसाद)

↓ चांगला

३) अध्यापन पध्दती – पाठाच्या पायऱ्या प्रश्न, फलक लेखन, शै. साहित्याचा वापर इ.

↓ चांगली

❖ सूचना ❖

* शै. साहित्य वापरावे.

एकूण अभिप्राय –

पाठ चांगला झाला.

Principal
V.K.K's College of Education
DHULE

पाठ निरीक्षक सही व तारीख

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे ४२४ ००४

(नॅक प्रमाणित बी+)

स्थापना १९८५

सराव पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव – चौधरी हर्षदा माणिक   क्रमांक – 252.

शाळा – अभय युवा कल्याण केंद्र धुळे.   पाठ क्रमांक – 5

इयत्ता – ८ वी   तुकडी – अ   वेळ – ३० मि.   दिनांक – 3/1/2/2021.

विषय – मराठी   विषय घटक – अभंग.

उपघटक – संत सावता माळी.

पाठाचा हेतू – विद्यार्थ्यांचा मनात संतांविषयीच्या विचार समजुण सांगणे. आणि संताविषयी आवड-निर्माण करणे.

पूर्व ज्ञान – विद्यार्थ्यांना संताचे नांवे माहिती आहे.

अध्यापनातील प्रमुख मुद्दे	उद्दिष्ये	स्पष्टीकरणे
माणंणे ते आम्हा नाही ही कोणासी	ज्ञान =:-	1> विद्यार्थी संतांची नावे सांगतो 2> विद्यार्थी संताचा परिचय सांगतो 3> विद्यार्थी संताची माहिती सांगतो.
	आकलन =:-	1> विद्यार्थी संताची माहिती आठवतो. 2> विद्यार्थी संत सावता माळीचा परिचय आठवतो. 3> विद्यार्थी संतवाणी मधील संताचा परिचय आठवतो.
पूर्व अकल आम्हां ते	उपयोजन =:-	1> विद्यार्थी अभंगाची माहिती सांगतो 2> विद्यार्थी संतांची परिचय सांगतो. 3> विद्यार्थी अभंगातील संताची माहिती सांगतो.
सावता म्हणे कृपा	कौशल्य	1> विद्यार्थी अभंगाचे स्पष्टीकरण लिहितो. 2> विद्यार्थी अभंगाचा अर्थ लिहितो. 3> विद्यार्थी प्रश्नाचे उत्तर लिहितो. 4> विद्यार्थी वाक्य शुद्ध लिहितो

अध्यापन साहित्य – संताचे फोटो, अभंगाचा चार्ट,

मूल्यमापन पध्दती – प्रश्नोत्तरे

पाठ्य वस्तू (सारांश)	अध्यापन – अध्ययन अनुभूती पध्दती
प्रस्तावना =:- वि. शि. संत सावता	माळी संताचा परिचय करून देतात.
सावता माळी हे एक मराठी संतकवी होते. अरण हे सावतोबांचे गाव होय. दैवु माळी हे सावता महाराजांचे आजोबा म्हणजे वडिलांचे वडील होते. ते पंढरीचे वारकरी होते. त्यांना दोन मुले होती. पुरसोबा आणि डोंगरोबा पुरसोबा हे धार्मिक वळणाचे होते. शेतीचा व्यवसाय सांभाळून ते भजन पुजन करीत असत. पंढरीची वारी करीत असत. (जन्म इ.स. 1250 समधी इ.स 1295) हे एक मराठी संतकवी होते.	वि.शी. संत सावता माळीचा परिचय करून देतात. विद्यार्थी श्रवण करतात.
हेतुकथन =:- विद्यार्थी मित्रांनो	आपण आज 'संत सावता माळी
ह्यांची अभंगाविषयी माहिती	अभ्यासणार आहेत.
	विद्यार्थी शिक्षक अभंग गाऊन दाखवतात. विद्यार्थी श्रवण करतात.
हेतुप्रश्न =:- संत सावता माळी	ह्यांचा अभंगाचा समर्पक शब्दात
भावार्थ सांगा.?	वि.शी. उत्तर सांगतात. वि.शि. अभंगाचा अर्थ सांगतात. वि.शी. अभंगाचे वाचन करतात.
विषय विवेचन =:- संत सावता महाराज म्हणतात. हे "परमेश्वर' आम्हाला कोणाजवळ काही मागणे मागायचे नाही. आम्हाला नेहमी संतांची आठवण राहावी हीच खरी	वि.शी. स्पष्टीकरण करतात. विद्यार्थी श्रवण करतात.

पाठ्य वस्तू (सारांश)	अध्यापन – अध्ययन अनुभूती पध्दती
म्हणुन आम्हाला संतांचा सहवास सतत लाभावा. त्यासाठी परमेश्वरा, कृपा करुन आम्हांला संतांची भेट घडव, कारण संत हेच आमच्यासाठी देव आहे आहेत.	वि.शी. वाक्यप्रचाराचा अर्थ सांगतात.
मागणें ते आम्हा नाही. हो कोनासी आठवावे संतासी हेचि खरे ॥1॥ अर्थ=:. संत सावता माळी परमेश्वरा कडे विनविनी करता म्हणाता. हे परमेश्वरा आम्हाला कोणाकडेच काहीच मागे मागायचे नाही. नेहमी आम्हाला संताची सतत आम्हाला भेट व्हावी. आणि आम्ही नेहमी तेचा सहवास राहव आणि त्याचा आर्शीवाद सदैव असावा.	प्रश्न=:. तुम्हाला माहित असलेला संत सावता माळी महाराजांचा अभंग सांगा? विद्यार्थी उत्तर सांगतात. प्रश्न=:. संत सावता माळी महाराजाविषयी माहिती सांगा? विद्यार्थी उत्तर सांगतात.
मुल्यमापन =:. (थोडक्यात उत्तरे द्या?) प्र.1>	1> संत सावता महाराज संतांचा सहवास लाभण्याची मागणी का करतात स्पष्ट करा? 2> संत सावता महाराजांना कोणाची संगत हावी आहे? 3> मागणं ते आम्हा नाही हो कोनासी ह्या ओळींचा अर्थ स्पष्ट करा?
उपयोजन =:.	
प्र.2> एका वाक्यात उत्तरे लिहा?	1> संत सावता महाराज कोणत्या देवाची भक्ती करतात? 2> =॥= कोणते सुप्रसिद्ध संत होते 3> =॥= महाराजांचे जन्मतारीख काय आहे 4> संत सावता माळी महाराजांचे जन्म गाव?

COLLEGE OF EDUCATION DHULE

दि =:० 31/3/2021
इयत्ता =:० ८वी
विषय =:० मराठी
घटक =:० अभंग

उपघटक =:० संतवाणी

हेतुप्रश्न =:० संत सावता माळी ह्याच्या अभंगाचा अर्थ समर्पक शब्दात भावार्थ सांगा?

नविन शब्द	शब्दार्थ
1> दाविली	1> गौरव
2> कृपा	2> यत्न
3> सावता	3> आणा
4> नारायणा.	

निरीक्षण

१) शिक्षक
(विषय ज्ञान शैली आत्मविश्वास वगैरे)
चांगला

२) विद्यार्थी (कृती शिलता प्रतिसाद)
योग्य

३) अध्यापन पध्दती – पाठाच्या पायऱ्या प्रश्न, फलक लेखन, शै. साहित्याचा वापर इ.
चांगला

❖ सूचना ❖

विद्यार्थ्यांना सूचना द्याव्यात

एकूण अभिप्राय –

पाठ ~~चांगला~~ उत्तम झाला.

COLLEGE OF EDUCATION NAAC B+ DHULE

Principal
G.T.R.K's. College of Education
DHULE

पाठ निरीक्षक सही व तारीख

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे - ४२४ ००४

(नॅक प्रमाणित बी+)

स्थापना १९८५

सूक्ष्म पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव - चौधरी हर्षदा माणिक वेळ: 5 मिनिट

इयत्ता - 5 वी विषय - मराठी दिनांक - 17/8/2021.

सुक्ष्म पाठ कौशल्य - फलक- लेखन पाठ क्र. 3

अध्यापन साहित्य - फळा, खडु डस्टर अध्यापन Teach

घटक =: गद्य उपघटक =: सावरपाडा एक्स्प्रेस: कविता राऊत.

अध्यापन अध्ययन अनुभूती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)	कौशल्य
आपल्याला माहित आहे विद्यार्थी मित्रांनो खेड्यागावातील रस्ते हे मातीचा धुरळा उडवणार असतात. आणि गावात पाण्याची फार काळजी असते आणि परिस्थितीत कुरकुर न करता. हार न मानता जीवन जगणे म्हणजे एक दिव्यच आहे.	
तर आपण सावरपाडा एक्स्प्रेस कविता राऊत जीवना विषयी पाठ अभ्यासणार आहोत. तर आपण काही वाक्यात उपयोग पाहु.	
1) दिलासा मिळणे =: आता आपल्या भारत देश हा कोरना मुक्त होणार. म्हणजे काय दिलासा मिळणे.	
2) वणवण सहन करणे =: आदिवासी भागातील लोक, पाण्याची फार मोठ्या प्रमाणात वणवण सहन करतात.	
3) नात्यातील वीण गहिरी असणे =: रामायणात लक्ष्मण, राम, सिता ह्याचा नात्यातील प्रेमभाव घट्ट असणे. अशा प्रकारे आपण आदिवासील गावातील	अंतिम विधान

विषय –

सुक्ष्म पाठ कौशल्य – पाठ क्र.

अध्यापन साहित्य – पुनर्रध्यापन Reteach

अध्यापन अध्ययन अनुभुती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)	कौशल्य
आपल्याला माहित आहे. विद्यार्थी मित्रांनो खेड्यागावातील रस्ते हे मातीचा धुरळा उडवणारे असतात. आणि गावात पाण्याची फार काळजी असते. आणि परिस्थितीत कुरकुर न करता हार न मानता जीवन जगणे म्हणजे एक दिव्यच आहे.	
तर आपण सावरपाडा एक्स्प्रेस कविता शकुन जीवना विषयी पाठ अभ्यासणार आहोत. तर आपण काही वाक्यात उपयोग पाहु.	
1) दिलासा मिळणे=: आता आपला भारत देश कोरना मुक्त होणार असा जनतेला दिलासा दिला.	
2) वणवण सहन करणे=: आदिवासी भागातील लोकांना पाण्याची फार मोठ्या प्रमाणात वणवण सहन करावी लागते.	
3) नात्यातील वीण गहिरी असणे=: रामायणात लक्ष्मण, सिता राम ह्यांचा नात्यातील सदैव घट्ट राहिली.	
अशा प्रकारे आपण आदिवासातील गावातील जिवनावर अभ्यासणार आहोत.	

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे – ४२४ ००४
(नॅक प्रमाणित बी+)

स्थापना १९८५

सूक्ष्म पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव करंदीकर नयनतारा कैलास वेळ: 5 मि.

इयत्ता - 8th विषय - इंग्रजी दिनांक - 16/08/21

सुक्ष्म पाठ कौशल्य - प्रश्नकौशल्य पाठ क्र. 2

अध्यापन साहित्य - — अध्यापन Teach

अध्यापन अध्ययन अनुभूती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)	कौशल्य
Teacher :- In the Previous chapter we learned about three visions for India. So, Today we are going to discuss-ed questions and answers of 'Three visions for India.	
– (Tey to give the answer in one Sen-tence). – (Insteuctions).	Consistent with the Content.
Q.1) :- who composed I have three visions for India. ?	Lower level questions
Q.2) Which is the birthPlace of Abdul kalam ?	
Q.3) What is the nick name of Dr. Kalam ?	
Q.4) What is the full name of Dr kalam?	Higher level questions
Q.5) What is Dr. APJ's Dream for India?	
Q.6) Where did Dr. kalam give this speech?	
Q.7) What is the first vision of Dr Kalam?	
Q.8) What is the Second vision of Dr. kalam?	Appropriate Speed and Pause
Q.9) What is the first citizen of India?	
Q.10) What is the third vision of Dr. kalam. ?	
Q.11) Which award is received by Abdul Kalam ?	Grammatical Correctness
Student's :- The Students will respond.	
Teacher :- Thus, Today we studied the answers to the questions on this three visions for India' lesson	opportunity to think after the question

सुक्ष्म पाठ कौशल्य – प्रश्नकौशल्य   पाठ क्र.

अध्यापन साहित्य – –   पुनर्रध्यापन Reteach

अध्यापन अध्ययन अनुभुती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)	कौशल्य
Teacher :- In the Previous chapter we learned about three visions for India. So, Today we are going to discussed questions and answers of Three visions for India. (Insteuctions - Try to give the answers in one sentence.)	Consistent with the Content.
Q.1) Who Composed I have three visions for India?	
Q.2) Which is the birthplace of Abdul kalam?	Lower level questions.
Q.3) What is the nick name of Dr. Kalam?	
Q.4) What is the full name of Dr. Kalam.?	
Q.5) What is Dr. APJ's Dream for India?	Higher level questions.
Q.6) Where did Dr. Kalam give this Speech?	
Q.7) What is the first vision of Dr. kalam?	
Q.8) What is the Second vision of Dr. Kalam?	
Q.9) What is the Third vision of Dr. kalam?	Appropriate Speed and Pause
Q.10). Who is the first citizen of India?	
Q.11) which award is received by Abdul kalam?	Grammatical Correctness.
Students :- The Students will respond.	
Teacher :- Thus, Today we studied the answers to the questions on this three visions for India lesson	Apportunity to think after the questions

VBorale
I/c Principal
T.E.K's College of Education
DHULE

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे - ४२४ ००१
(नॅक प्रमाणित बी+)

स्थापना १९८५

सूक्ष्म पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव करंदीकर नयनतारा कैलास वेळ : 5 मि.

इयत्ता - १० वी विषय - इतिहास दिनांक - 18/08/21

सूक्ष्म पाठ कौशल्य - प्रस्तावना पाठ क्र. ५.

अध्यापन साहित्य - — अध्यापन Teach

अध्यापन अध्ययन अनुभूती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)	कौशल्य
शि :- मुलांनो शिवाजी महाराजांचा काळ कोणता ? वि :- उत्तर देतात	पूर्वज्ञान
शि :- मध्ययुगीन कालखंडात शिवाजी महाराजांचा संघर्ष कोणत्या सत्तेशी आला ? वि :- विद्यार्थी प्रतिसाद देतात.	
शि :- मुघल काळात बिहारमध्ये दुष्काळ पडल्यावर कशाप्रकारे संदेशवहनाची प्रक्रिया होत असे हे उदाहरणाद्वारे स्पष्ट करतात. त्याचप्रमाणे दवंडी पिटवत असत. त्याचे स्पष्टीकरण करतात. वि :- लक्षपुर्वक ऐकतात.	अवधानाचे केंद्रीकरण
शि :- पक्ष्यांच्या माध्यमाने पत्रव्यवहार कशाप्रकारे केले जात ते कबुतर या पक्ष्याच्या उदाहरणाद्वारे सांगतात.	जिज्ञासा
त्याचप्रमाणे मध्ययुगीन कालखंडात पत्रांची ने-आण सांडणीस्वार व जासूद करायचे.	अभिरुची
२१ व्या शतकात मानवाने संदेशवहनाच्या जळण-घडणीत जो आमुलाग्र बदल घडवून आणला त्यामुळे आज आपण एखादी माहिती एखादया माध्यमाच्या साहाय्याने दुरवर सहजरित्या पोहचवू शकतो.	प्रेरणा
विद्यार्थी मित्रांनो संदेशवहनातील आधुनिक काळातील प्रसारमाध्यमे कोणती ? विद्यार्थी :- विद्यार्थी उत्तर देतात.	
तर आज आपण या प्रसारमाध्यमांची निर्मिती कशी झाली. त्यांचा इतिहास काय आहे. तसेच सर्वसामान्यांना प्रसार माध्यमांचा उपयोग कशासाठी होतो हे	हेतुकथन

विषय - इतिहास दिनांक - 18/08/21

सुक्ष्म पाठ कौशल्य - प्रस्तावना पाठ क्र. 4

अध्यापन साहित्य - — पुनर्रध्यापन Reteach

अध्यापन अध्ययन अनुभुती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)	कौशल्य
शिक्षक :- मुलांनो शिवाजी महाराजांचा काळ कोणता ?	
विद्यार्थी :- उत्तरे देतात.	पूर्वज्ञान
शिक्षक :- मध्ययुगीन कालखंडात शिवाजी महाराजांचा संघर्ष कोणत्या सत्तेशी आला ?	
विद्यार्थी :- उत्तरे देतात.	
शिक्षक :- मुघल काळात बिहारमध्ये दुष्काळ पडल्यावर कशाप्रकारे संदेशवहनाची प्रक्रिया होत असे हे उदाहरणाद्वारे स्पष्ट करतात. तसेच पुर्वी गावोगावी दवंडी पिटवत असत. या दवंडी पिटवण्याचा मुख्य उद्देश कोणता ? ते सांगून कशाप्रकारे लोकांपर्यंत एखादी माहिती किंवा संदेश पोहोचवला जायचा याचे स्पष्टीकरण करतात.	अवधानाचे केंद्रीकरण
विद्यार्थी :- लक्षपुर्वक ऐकतात.	जिज्ञासा
शिक्षक :- पक्ष्यांच्या माध्यमाने पत्रव्यवहार कशाप्रकारे केले जात ते कबुतर या पक्ष्याच्या उदाहरणाद्वारे सांगतात. त्याचप्रमाणे मध्ययुगीन कालखंडात पत्रांची ने-आण सांडणीस्वार व जासुद करायचे.	
21 व्या शतकात मानवाने संदेशवहनाच्या जडण-घडणीत जो आमुलाग्र बदल घडवून आणला त्यामुळे आज आपण एखादी माहिती एखादया माध्यमाच्या साहाय्याने दुरवर सहजरित्या पोहचवू शकतो.	अभिरुची प्रेरणा
शिक्षक :- विद्यार्थी मित्रांनो संदेशवहनातील आधुनिक काळातील प्रसारमाध्यमे कोणती ?	
विद्यार्थी :- विद्यार्थी उत्तरे देतात.	
तर आज आपण प्रसारमाध्यमांची निर्मिती कशी झाली, त्यांचा इतिहास काय आहे, तसेच सर्व-	हेतुकथन

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे - ४२४ ००१
(नॅक प्रमाणित बी+)
अभय युवा कल्याण केंद्र, धुळे
स्थापना १९८५

सूक्ष्म पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव करंदीकर नयनतारा कैलास वेळ: 5 मि

इयत्ता - 6th विषय - इंग्रजी दिनांक - 25/08/21

सुक्ष्म पाठ कौशल्य - प्रस्तावना - Introduction पाठ क्र. 1

अध्यापन साहित्य - A picture of Poets. अध्यापन Teach

अध्यापन अध्ययन अनुभूती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)	कौशल्य
Teacher :- Do you know who is Phoeby Cary?	Motivate
Student's :- Give respond. (Yes / No)	
Teacher :- So, let me tell you a brief information of our poetest Phoebe Cary. The pupil teacher introduces the poet through pictures.	Concentration of attention.
Students :- Students observe the picture.	
Teacher :- The teacher gives a brief introduction of Carrie's life. - [Phoebe cary was an american poet ---- Religion and death appear to be reoccurring themes in Phoebe's life.	Arousing Curiosity.
Student's :- Student's listen carefully	
Teacher :- The pupil-teacher gives some example arousing the previous knowledge e.g :- If you are studing very hard for your upcoming exam, But unfortunately you get low marks or even you get failed So, what you will do here?	Previous knowledge Arousing Interest
Students :- students give respond. Today we are going to learn one of the motivational poem. That is "Don't " ...llen by Phoebe Cary.	Statement of aim.

विषय - इंग्रजी - English दिनांक - 25/08/21

सुक्ष्म पाठ कौशल्य - Inteoduction Skill. पाठ क्र. 1

अध्यापन साहित्य - A Picture of Poets - phoebe cary. पुनर्रध्यापन Reteach

अध्यापन अध्ययन अनुभुती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)	कौशल्य
Teacher:- Do you know who is phoebe cary? Students:- Give respond (Yes / No).	Motivate
Teacher :- So, let me tell you a brief information of our poetest phoebe cary. The Pupil - Teacher introduces the poet through pictures. Students:- Students observe the picture.	Concenteation of attention
Teacher:- The teacher gives a brief introduction to carries life. - (phoebe cary was an american poet. ----- Religion and death appear to be reoccuring themes in phoebe's life Student's:- Students listen carefully.	Arousing Curiosity
Teacher:- The pupil - teacher gives some example arousing the previous knowledge. ex:- If you are studing very hard for your upcoming exam, But unfortunately you get low marks or even you get failed.	Previous knowledge
So, what you will do here? Student's:- Student's give respond:	Arousing interest
Today we are going to learn one of the motivational Poem. That is "Don't Give up." written by phoebe cary.	Statement of aim
Unit Name :- Don't Give up	Black board writing.

अभय युवा कल्याण केंद्र, धुळे
स्थापना १९८६

अभय युवा कल्याण केंद्र संचलित

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे

(नॅक प्रमाणित बी+)

❖ सूक्ष्म अध्यापन पाठ व एकत्रीकरण पाठ निरीक्षण नोंदवही ❖

प्रशिक्षणार्थिनीचे नांव – ______________________

वर्ष – ______________ हजेरी पटावरील क्रमांक – [ ]

A.Y.K.K's COLLEGE OF EDUCATION NAAC B+ DHULE
I/C Principal
A.Y.K.K's College of Education
DHULE

A.Y.K.K's COLLEGE OF EDUCATION NAAC B+ DHULE

निरीक्षण नोंद तक्ता

विद्यार्थी शिक्षक ______________ कौशल्य : प्रस्तावना (Set Introduction)

निरीक्षक ______________ इयत्ता – विषय –

घटक ______________ दिनांक – वेळ –

अध्यापन / पुनर्अध्यापन : ______________

उपघटक	श्रेणी				
	उत्तम	चांगली	मध्यम	बरी	निकृष्ट
१) प्रेरणा					
२) अवधानाचे केंद्रीकरण					
३) जिज्ञासा					
४) पूर्वज्ञान					
५) अभिरुची					

निरीक्षण नोंद तक्ता

विद्यार्थी शिक्षक ________________ कौशल्य : चेतक विविधता (Stimulus Variation)

निरीक्षक ________________ इयत्ता – विषय –

घटक ________________ दिनांक – वेळ –

अध्यापन / पुर्नअध्यापन : ________________

	कालखंड (मिनिटे)					एकुण
	१	२	३	४	५	
१) हालचाल						
२) हावभाव						
३) बोलण्यातील बदल						
४) संवेदन लक्ष्यातील बदल						
५) विद्यार्थी सहभाग (शाब्दिक)						
६) विद्यार्थी सहभाग (कृतीयुक्त)						
एकुण						

I/C Principal
A.T.B.K's College of Education
DHULE

सही व दिनांक

निरीक्षण नोंद तक्ता

विद्यार्थी शिक्षक ________________ कौशल्य : प्रश्न (Questioning)

निरीक्षक ________________ इयत्ता – विषय –

घटक ________________ दिनांक – वेळ –

अध्यापन / पुर्नअध्यापन : ________________

	प्रश्न क्रमांक											एकूण
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१) उच्च स्तर												
२) निम्न स्तर												
३) योग्य गती व आवाज												
४) आशयाशी सुसंगत												
५) प्रश्नानंतर विचार करण्याची संधी												
६) व्याकरणदृष्ट्या निर्दोष												

निरीक्षण नोंद तक्ता

विद्यार्थी शिक्षक ______________________ कौशल्य : स्पष्टीकरण (Explanation)

निरीक्षक ______________________ इयत्ता – विषय –

घटक ______________________ दिनांक – वेळ –

अध्यापन / पुर्नअध्यापन : ______________________

अपेक्षित वर्तन	कालखंड (मिनिटे)					एकुण
	१	२	३	४	५	
१) प्रारंभीचे विधान –						
२) स्पष्टीकरण दुवे –						
३) योजनापूर्वक पुनरावृत्ती –						
४) आवश्यक वैशिष्ट्यांचा समावेश –						
५) तांत्रिक शब्दाची व्याख्या –						
अपायकारक घटक – ६) ओघवतेपणाचा अभाव –						
७) अयोग्य शब्दांचा वापर –						
८) संदिग्धता –						
९) क्लिष्ट व गुंतागुंतीचे विधाने –						
एकुण						

I/C Principal
A.Y.K.K's College of Education
DHULE

सही व दिनांक

निरीक्षण नोंद तक्ता

विद्यार्थी शिक्षक ______________________ कौशल्य : कथन (Narration)

निरीक्षक ______________________ इयत्ता – विषय –

घटक ______________________ दिनांक – वेळ –

अध्यापन / पुर्नअध्यापन : ______________________

उपघटक	श्रेणी				
	उत्तम	चांगली	मध्यम	बरी	निकृष्ट
१) स्पष्ट उच्चार					
२) विशिष्ट मुद्यावर जोर					
३) ओघ (Fluency)					
४) आयशानुकूल आवाज					
५) योग्य भाषेची निवड					

निरीक्षण नोंद तक्ता

विद्यार्थी शिक्षक ______ कौशल्य : फलक लेखन (Black Board Writing)

निरीक्षक ______ इयत्ता – विषय –

घटक ______ दिनांक – वेळ –

अध्यापन / पुर्नअध्यापन : ______

उपघटक	श्रेणी				
	उत्तम	चांगली	मध्यम	बरी	निकृष्ट
१) सुवाच्य					
२) वळणदार					
३) शुध्द					
४) अक्षरे व शब्दातील पुरेसे अंतर					
५) ओळीतील योग्य अंतर					
६) योग्य आकार (लहान मोठे)					
७) सरळ ओळीतील लेखन					
८) अवधान क्लुप्त्या					
९) आटोपशीरपणा					
१०) सर्व मुद्यांचा समावेश					

I/C Principal
College of Education
DHULE

सही व दिनांक

निरीक्षण नोंद तक्ता

कौशल्य : एकत्रिकरण कौशल्य पाठ
१) प्रस्तावना २) चेतक विविधता ३) प्रश्न
४) स्पष्टीकरण ५) कथन ६) फलक लेखन

विद्यार्थी शिक्षक ______

निरीक्षक ______ इयत्ता – विषय –

घटक ______ दिनांक – वेळ –

अध्यापन / पुर्नअध्यापन : ______

	श्रेणी				
	उत्तम	चांगली	मध्यम	बरी	निकृष्ट
१) सुरुवात					
२) प्रश्न विचारणे					
३) चेतक विविधता					
४) स्पष्टीकरण					
५) कथन					
६) कौशल्य आशयास पोषक					
७) कौशल्याच्या वापरातील सहजता					
८) कौशल्याचा योग्य समन्वय					

I/C Principal

स्थापना १९८६

अभय युवा कल्याण केंद्र संचलित

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे

(नॅक प्रमाणित बी+)

❖ सराव पाठ निरीक्षण वही ❖

नांव - करंदीकर नयनतारा कैलास

अनुक्रमांक - २५७

पाठ्य विषय १) इंग्रजी

२) इतिहास

❖ सूचना ❖

१) पाठनिरीक्षण करतांना विद्यार्थ्यांनी पुढील प्रश्नांची उत्तरे शोधून लिहावीत.

२) उत्तर केवळ हो–नाही स्वरुपाचे नको. त्याचे योग्य ते स्पष्टीकरण लिहावे.

❖ प्रस्तावना –

१) प्रस्तावना कशाप्रकारे करावी? कथन चित्राचे सहाय्य, प्रश्नोत्तर इ.

२) प्रस्तावनेत कोणते हेतू साधले? पूर्वज्ञानाला उजाळा, पाठ्यविषयांकडे लक्ष वेधणे.

३) प्रस्तावना व हेतूकथन यांची योग्य प्रकारे सांगड घातली काय?

❖ हेतुकथन –

१) पाठाचा हेतू सुस्पष्ट कशाप्रकारे केला?

❖ विषय प्रतिपादन –

१) पाठात कोणकोणत्या तंत्राचा वापर केला?
प्रकटवाचन, मूकवाचन, कथन, स्पष्टीकरण, अनुवाचन, प्रश्नोत्तरे, चित्रदर्शन, नकाशादर्शन इ.

❖ वाचन –

१) प्रकटवाचन अर्थपूर्ण व परिणामकारक होते काय?

२) वाचनात योग्य चढउतार, सुस्वरता, भावनुकुलता योग्य ठिकाणी थांबणे होते काय?

३) शब्दोच्चार स्पष्ट व शुध्द होते काय?

४) हाव भाव योग्य होते काय?

५) हेतू प्रश्न योग्य होता का?

६) मूकवाचनाबाबत सूचना दिल्या काय?

७) मूकवाचनाचे वेळी शिक्षकाने काय कृती केली?

८) अनुवाचन कशाप्रकारे करुन घेतले?

९) दृढीकरणासाठी आवश्यक, व्यक्तीश: वा सामूहीक पुनरावृत्ती करुन घेतली काय?

❖ स्पष्टीकरण –

१) नवीन शब्दकल्पना, वाक्प्रचार, संकल्पना, संदर्भ यांचे स्पष्टीकरण कोणत्या पध्दतीने केले?

२) स्पष्टीकरण, पुरेसे, अर्थपूर्ण, सुसंगत आकलनीय होते काय?

❖ प्रश्नोत्तरे –

१) विद्यार्थ्यांना विचारलेलें प्रश्न, त्यातील शब्दयोजना, रचना गती पुनरावृत्ती आवश्यकता, समर्पकता याबाबत तुम्हास काय वाटले?

२) होय नाही उत्तराच्या प्रश्नानंतर अनुधावन काय केले?

३) सामूहिक प्रतिसादाबाबत काय योजना केली?

४) विचार प्रवर्तक प्रश्नांचा वापर कितपत केला?

५) प्रश्नवितरण योग्य प्रकारे झाले काय?

६) विद्यार्थ्यांना प्रश्नोत्तरास कसे व कितपत सहभागी करुन घेतले?

७) विद्यार्थ्यांच्या चुकीच्या उत्तराबाबत काय केले?

८) विद्यार्थ्यांच्या योग्य उत्तराबाबत काय केले?

❖ कथन –

१) कथनात आकर्षकता कशी निर्माण केली?

२) कथनात सुसंगतता कितपत होती?

❖ प्रयोग –

१) प्रयोग साहित्याचा कसा परिचय करुन दिला?

२) प्रयोगाच्या साहित्याची जोडणी व आकृतीचे योग्य स्पष्टीकरण केले काय?

३) कृती व निरीक्षणाबाबत योग्य सूचना दिल्या काय?

४) कृती निरीक्षण व अनुमान काढणे यात विद्यार्थ्यांना व्यक्तिश: सहभागी करुन घेतले काय?

५) विद्यार्थ्यात प्रयोगाबाबत उत्सुकता किती आढळली?

६) प्रयोग मांडणी व हाताळणीत काही दोष आढळले काय?

❖ अध्यापन साधने (दृकश्राव्य साधने) –

१) योग्य अध्यापन साहित्य वापरले काय?

२) साहित्य योग्य वेळी वापरले काय?

३) साहित्य योग्य प्रकारे होते काय?

४) साहित्य स्पष्टीकरणानंतर काढून घेतले काय ?

❖ फलक टाचण व लेखन –

१) महत्वाच्या मुद्यांची फळ्यावर नोंद करण्यात आली काय?

२) फलकलेखन सुवाच्य, स्पष्ट, व्यवस्थित होते काय?

३) रंगीत खडूंचा आवश्यक तेथे वापर केला काय?

४) फलक सारांश योग्यप्रकारे तयार केला काय?

५) लिहून घेण्यास विद्यार्थ्यांस पुरेसा वेळ दिला काय?

६) संकलन/उपयोजन प्रसंगी फलक स्वच्छ केला काय ?

❖ संकलन / उपयोजन / स्वाध्याय –

१) विद्यार्थ्यांकडून संकलन करुन घेतले काय?

२) उपयोजनासाठी योग्य प्रश्नांचा वापर केला काय?

३) विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायासाठी काय योजना केली?

४) उद्दिष्ये किती प्रमाणात सफल झाली?

❖ वर्ग नियंत्रण –

१) वर्ग नियंत्रणासाठी कोणते उपाय केले?

२) वर्ग नियंत्रणात शिस्त नसेल तर का?

❖ शिक्षक –

१) शिक्षकाचे व्यक्तिमत्वाचा अध्यापनात प्रभाव दिसून आला काय?

२) पाठ्यविषयाची तयारी व ज्ञान यात कोणत्या उणिवा होत्या?

३) विद्यार्थ्यांशी शिक्षकाचे वर्तन सहानुभूतीचे होते काय?

शाळा - शतीश गांधी माध्यमिक विद्यालय धुळे
विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव - भावना भाईदास बुधे
पाठ निरीक्षक प्रा. - डॉ. डी. आर. बाविस्कर
इयत्ता 5 वी तुकडी — वेळ 30 दिनांक - 31/12/2022
विषय - इतिहास विषय घटक - इतिहास म्हणजे काय?

प्रस्तावना :- पूर्वज्ञानावर आधारित प्रश्न विचारून केली.

हेतुकथन :- फलकावर घटकाचे नाव लिहून हेतुकथन स्पष्ट केले.

विषयप्रतिपादन :- स्पष्टीकरण व प्रश्नोत्तर तंत्राचा वापर केला

स्पष्टीकरणात आवश्यक वैशिष्ट्यांचा समावेश करण्यात आला. स्पष्टीकरण पुरेसे होते.
प्रश्नोत्तरे :- विद्यार्थ्यांना प्रश्न विचारल्या - नंतर विचार करण्याची संधी दिली.
विद्यार्थ्यांना विचारलेले प्रश्न हे आशयाशी सुसंगत असे होते. विद्यार्थ्यांनी प्रश्नाला योग्य प्रतिसाद दिल्यानंतर वि. शि. नी प्रेरणादायी प्रतिक्रिया वि. दिल्या. विचारलेले प्रश्न हे व्याकरणदृष्ट्या निर्दोष होते.

पाठ निरीक्षक प्रा.

- फलकलेखन :- सुवाच्य, स्पष्ट होते महत्त्वाच्या मुद्द्यांची फळ्यावर नोंद करण्यात आली. अक्षरे व शब्दात पुरेसे अंतर होते.
- संकलन :- विद्यार्थ्यांकडून संकलन करून घेतले.
- उपयोजन :- उपयोजनासाठी योग्य प्रश्नांचा वापर केला.
- उद्दिष्ट्ये :- चांगल्या प्रमाणात साध्य आली.
- वर्गअध्यापन चांगल्याप्रकारे होते.
- शिक्षक :- शिक्षकाचे व्यक्तिमत्त्वाचा अध्यापनात प्रभाव दिसून आला.
- विद्यार्थ्यांशी शिक्षकाचे वर्तन सहानुभुतीचे होते.

Bawiskar 31/12/22
पाठ निरीक्षक प्रा.

शाळा राजीव गांधी माध्यमिक विद्यालय धुळे
विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव वळवी गोविंद बाज्या
पाठ निरीक्षक प्रा. प्रा. डॉ. डी. आर. बाविस्कर
इयत्ता ९वी तुकडी — वेळ 35 मि दिनांक - 14/02/22
विषय - इतिहास विषय घटक - भारतीय कलेचा इतिहास

* प्रस्तावना :- प्रस्तावना प्रश्न विचारून केली
* हेतुकथन :- हेतुकथन योग्य प्रकारे केले
* विषयप्रतिपादन :- कथन पध्दतीचा वापर करण्यात आला.
* अध्यापन साधने :- साहित्य योग्य वेळी वापरले
* फलकलेखन :- दोन ओळीत योग्य अंतर होते
* संकलन :- संकलनात्मक प्रश्नांचा समावेश करण्यात आला.
* उपयोजन :- वस्तुनिष्ठ प्रश्नांचा वापर करण्यात आला.
* उद्दिष्टे :- मध्यम प्रमाणात साध्य झाली.

पाठ निरीक्षक प्रा.

शाळा राजीव गांधी माध्य. विद्यालय धुळे
विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव वळवी गोविंद बाज्या
पाठ निरीक्षक प्रा. प्रा. डॉ. डी. आर. बाविस्कर
इयत्ता ७वी तुकडी — वेळ 35 मि दिनांक - 14/02/22
विषय - इतिहास विषय घटक - महाराष्ट्रातील समाजजीवन

* प्रस्तावना :- विषयाला अनुसरून होती
* हेतुकथन :- प्रस्तावना व हेतुकथन यात योग्य सांगड घातली.
* विषयप्रतिपादन :- कथन, स्पष्टीकरण, प्रश्नोत्तरे तंत्राचा वापर केला.
* फलकवाचन व लेखन :- रंगीत खडूचा आवश्यक तेथे वापर केला
* संकलन :- विद्यार्थ्यांकडून संकलन करून घेतले
* उपयोजन :- योग्य प्रश्नांचा वापर केला.
* उद्दिष्टे :- चांगल्या प्रमाणात साध्य झाली.
* शिक्षक :- विद्यार्थ्यांशी शिक्षकाचे वर्तन सहानुभुतीचे होते.

पाठ निरीक्षक प्रा.

स्थापना १९८६

अभय युवा कल्याण केंद्र संचलित

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे

(नॅक प्रमाणित बी+)

❖ सूक्ष्म अध्यापन पाठ व एकत्रीकरण पाठ निरीक्षण नोंदवही ❖

प्रशिक्षणार्थिनीचे नांव – चौधरी हर्षदा माणिक

वर्ष – ____________ हजेरी पटावरील क्रमांक – 152.

निरीक्षण नोंद तक्ता

विद्यार्थी शिक्षक चौधरी हर्षदा माणिक — कौशल्य : चेतक विविधता (Stimulus Variation)

निरीक्षक प्रा. डॉ. डी. आर. बाविस्कर — इयत्ता - 6 वी विषय - मराठी

घटक पद्य - उपघटक - माय. — दिनांक - 1/7/2021 वेळ - 5 मिनिट

अध्यापन / पुनर्अध्यापन : अध्यापन

	कालखंड (मिनिटे)					एकुण
	१	२	३	४	५	
१) हालचाल	✓	✓	✓			
२) हावभाव	✓	✓	✓	✓		
३) बोलण्यातील बदल	✓	✓		✓		
४) संवेदन लक्ष्यातील बदल	✓		✓			
५) विद्यार्थी सहभाग (शाब्दिक)			✓			
६) विद्यार्थी सहभाग (कृतीयुक्त)	✓					
एकुण	5	3	4	2	8	

Bawiskar

सही व दिनांक 7/7/21

स्वाध्यायवही

TEST & TUTORIAL NOTE - BOOK

NAME वळवी गोविंद बाज्या

CLASS - F.Y.J.C./S.Y.J.C. ARTS / COMMERCE / SCIENCE

SUBJECT EPC - 3 ROLL NO 148

Tutorial No.	Marks Obtained	Marks out of
1		
2		
3		
4		
5		
6		
Total Marks		

GRAND TOTAL

Tutorial No.	Marks Obtained	Marks out of
1		
2		
3		
4		
5		
6		
Total Marks		

हर्षल जनरल

मेन रोड, झेंडा चौक,
अक्कलकुवा
फोन नं. : 252457
मो. 94239 43817

हम आपको दे सकते है विश्वास ।

1) अ) पालकत्व शिक्षणाचा अर्थ

– पालकत्व म्हणजे जागतिक बँकेच्या parenting Education in Indonesia या अभ्यासात म्हटले आहे की पालन म्हणजे काळजीवाहक जो बालकाला प्राथमिक गरजा उपलब्ध करून देतो. तो जैविक पालक, दत्तक पालन आजीआजोबा किंवा कुटुंबातील अन्य व्यक्ती वा मित्र असू शकतो.

ही प्रौढ माणसे बालकाचे संरक्षण आणि पोषण करतात त्यामुळे बालक त्याच्या जीवनात चांगले काहि करू शकतो आणि जीवनात यशस्वी होऊ शकतो पार्क Parke 2002 च्या मते पालक ही लिंगभाव तटस्थ दर्शविणारा शब्द आहे पण त्यात पित्यापेक्षा माता ही वेगळी असते अशी मानत्या आहे.

जगभरात पालकत्वाची तीन मुख्य ध्येये मानली जातात.

① बालकाचे आरोग्य व सुरक्षा यांची खात्री

② उत्पादक प्रौढ म्हणून बालकाला जीवनासाठी तयार करणे

③ सांस्कृतिक मुल्यांचे संक्रमण

पालकत्व शिक्षणाचा अर्थ जाणण्याअगोदर सुरुवातीला पालक व पालकत्व या संकल्पना समजून घेणे आवश्यक आहे.

पालक या संज्ञेत कायदेशीर पालक किंवा बालक ज्या व्यक्तीसोबत राहत आहेत

उदा.

आजी - आजोबा किंवा साव
पालक अशा व्यक्ती किंवा बाल
कल्याणासाठी कायदेशीरपणे जब
असलेली व्यक्ती याचा समावेश
होतो.

मुलांचे अगर मुलींचे आ
वडील व तत्सम व्यक्ती ज्यांच
मुलांच्या पोषणाची व देखरेखीच
जबाबदारी टाकलेली असते. अशा
व्यक्ती पालक या सदरात येत
बालकांचे पालनपोषण करून त्य
भावी आयुष्याला तोंड देण्याल
शिक्षण देण्याची व्यवस्था करणे
त्यांच्यावर सुसंस्कार करणे हे
पालकांचे कर्तव्य आहे ज्यांना आ
नसलाल त्या मुलांची पालकांची
जबाबदारी न्यायालयाच्या आदेशाने
एखाद्या व्यक्तीवर अथवा संस
सोपविला जाते.

पालक म्हणजे अशी व
जी बालक वा बालकांची काळ
घेते यात समावेश नव्हाते आज
आजोबा, भावंडे आणि कुटुंब व
समाजातील अन्य सदस्यांचा सम
होतो.

२) पालकत्वाच्या विविध शैली स्पष्ट करा.

- आयली पालकत्व शैली ही मुलांच्या आनच्या आणि भविष्यात त्यांच्या वर्तनावर परिणाम करते पालक आपल्या मुलांना कसे वाढवत हे त्यांच्यातील नातेसंबंधील निर्धारित करण्यासाठी मदत करतात. मानसशास्त्र ज्ञांच्या मते चांगली आणि प्रभावी पालकत्व शैली नैसर्गिकरित्या येत नाही पालकत्व शैलीला कठोर पालकत्व शैली देखील म्हणतात.

पालकत्व शैली आचारबाय परवानगी देणारे पालक आपल्या मुलांसाठी फारच कमी नियम आणि मर्यादा निश्चित करतात. असे पालक दयाळू असतात. निष्काळजी करणारे पालक आपल्या मुलांसाठी कोणत्याही मर्यादा किंवा नियम निश्चित करत नाहीत.

पालकत्व शैलीचा मुलांच्या विकासावर प्रभावी परिणाम होत असतो. याचा आपल्या मुलांबरोबर असलेल्या नातेसंबंधावरही खूप मोठा परिणाम होतो. चांगले आणि प्रभावी पालकत्व नैसर्गिकरित्या येत नाही आणि एक चांगला पालक होण्यासाठी आपल्याला प्रभावी पालकत्वाची शैली शिकलीच पाहिजे भारतासारख्या समाजात पालकांचे शिक्षण अधिकाधिक आवश्यक बनते.

परिणामकारक व चांगले पालकत्व कौशल्ये शिकणे हे एक आव्हान आज आपणा सर्वांसमोर आहे.

शेवटी किती लावायचे आणि किती सैल सोडायचे हे अनुभवातूनच येत असत.

मुलांवर पालकत्व शैलीचा प्रभाव

हुकूमशाही पालक	विश्वासार्ह पालक	स्वैराचार पालक	निष्काळजी पालक
मुले आज्ञाधारक आणि अनुरूप बनतात.	मुले आनंदी यशस्वी आणि सक्षम बनतात.	मुले आनंदी असतात पण अक्षम असतात	मुले दुःखी आणि क्वचितच यशस्वी बनतात.
कमी आत्मविश्वास कमी आत्मसन्मान	उच्च आत्मसन्मान उच्च आत्मविश्वास	उच्च सामाजिक क्षमता परंतु	कमी आत्मसन्मान कमी आत्म-विश्वास

2) अ) पालकत्वात पालकांची भूमिका स्पष्ट करा.

- मानसोपचार तज्ञ म्हणून माझा अनुभव मला सांगते की लोकांच्या बऱ्याच समस्या (न्युरोसेस) कुमरला बिघडलेले कार्य, अस्तित्वातील संघर्ष संबंधित आहेत.

सामग्री

① शिक्षणात पालकांची भूमिका

② शिक्षकाची भूमिका

③ मॉडेलिंगद्वारे पालक शिक्षण करतात.

④ पालक घरी संघटित संदर्भाद्वारे शिक्षण करतात.

⑤ पालक संपर्क माध्यमातून शिक्षण

पालकांची भूमिका पालक कारण ते त्यांच्या मुलांचे मुळ आणि जीवन स्रोत आहेत ते निर्माण करतात. निर्णायक आणि अद्वितीय प्रभाव. लक्षात ठेवा की मुलांच्या अवघड प्रकृतीमुळे समाजाशीमामध्ये राहण्यामुळे निर्माण झाले.

उदा.

पुर्वी असे समजले जाते की नैतिकपणा हा मुख्य शैक्षणिक पध्दत आहे तथापि हे सिध्द झाले आहे की काही मुले विशेषत: कठिण लोक नैतिकतेला योग्य प्रतिसाद देतात. बऱ्याचदा ते भांडले भांडणे करतात

- पालक म्हणून तुमची भूमिका आपल्यावर प्रेम केलं जातंय आपण एका कुटुंबाचा भाग आहोत.

आपणही काहीतरी अर्थपुर्ण करु शकलो.

असे हार्वर्ड वैद्यकीय महाविद्यालयाचे पीटर गोस्की म्हणतात पालक म्हणून आपली भूमिका हि मेंदूतील जटिल प्रक्रिया घडवून आणण्याची नव्हे तर सुदृढ समंजस व संवेदनशील मानवाच्या विकास घडवून आणण्याकरिता पोषक वातावरण निर्माण करण्याची आहे.

ब) बालकाच्या विकासात पालकांचा सहभाग स्पष्ट करा.

— पालकत्वाची व्याख्या पालक कसा असावा आनंदी पालकच आनंदी पिढी घडवू शकतो. जो स्वतःच्या मुलाला त्याच्यातील दोष घालवुन त्याच्यात सद्गुणातील सद्गुण आणण्यासाठी साहाय्यक करतो तोच खरा पालक अशाप्रकारे पालकाची व्याख्या काय.

आंनदी पालकच आनंदी पिढी घडवू शकतो पाल्यावर संस्कार करण्यासाठी पालक आणि पाल्य यांच्यात सुसंवाद असायला हवा स्वतः तणावमुक्त जीवन जगायला शिकवु शकतात. त्यांना सुचणाऱ्या नवीन कल्पना विचार आणि स्वतःच्या समस्या तणावमुक्त असणाऱ्या पालकाला सांगाव्याशा वाटत नाहि म्हणुन प्रथम पालक स्वतः तणावमुक्त असायला हवा.

नकारात्मक बोलणे तुला कधि येत नाहि तुझ्या काहि उपयोग नाहि. अशा नकारात्मक बोलण्याने मुलांच्या मनावर घाव होतात. एक वेळ स्थुलदेहावर केलेले घाव भरुन निघतात पण जिवाच्या मनावर झालेले घाव आपण भरुन काढु शकत नाहि.

इ. स्वतःच्या चुका मुलांसमोर मान्य करणे स्वतःच्या चुका मान्य केल्याने मनावरचा ताण अल्प होतो

४ १) पालकत्वाबद्दल शालेय परिमाण

- शालेय परिणाम बालक-पालक शिक्षा म्हणजे काय? परिणाम तर अयोग्य चुकीच्या बाहेर हानिकारक समाजविघातक वर्तनाचे प्रमाण कमी व्हावे म्हणून लक्षी पडी नव्हार, वर्तन करणाऱ्याविरुद्ध कारवाई करणे त्या व्यक्तीला गंभीर परिणाम भोगायला लावला म्हणजे शिक्षण

पालकत्व हा एक अनुभवसिद्ध प्रवास असतो.

२) पालकत्व शिक्षण प्रणाली

- पालकत्व शिक्षण १९ व्या शतकाच्या आरंभापासून शिक्षण, शिक्षणाची चळवळ आली आजपर्यंत अखंडीत सुरु आहे.

प्राथमिक शिक्षकांना प्रशिक्षित सेरामपुर बंगाल येथील विल्यम कॅरे यांनी १८०२ मध्ये नॉर्मल स्कूल सुरु केले शिक्षकांचे व शिक्षणाचे आधारवड शिक्षण क्षेत्रातील आमचे पालन व गुरु शिक्षण चळवळीतील महान नेतृत्व असणा...

३) भारतातील पालकत्व शिक्षण

- पालकत्व शिक्षण पालकांच्या सहभागामुळे आणि अशैक्षणिक सहवासामुळे वर्गात शिकविलेल्या गोष्टीची उजळणी किंवा त्याला पुरक अशा स्वाध्यायमाला किंवा प्रकल्प पालकांबरोबर घरी करताना

- पालकांच्या सहभागामुळे आणि अशैक्षणिक सहवासामुळे शिकविलेल्या गोष्टींची उजळणी किंवा त्याला पुरक अशा स्वाध्यायमाला किंवा प्रकल्प पालकांबरोबर घरी राहतात. किंवा असतात.

४) अपवादात्मक बालकांच्या पालकांसाठी शिक्षण

- विशेष गरजा असणाऱ्या मुलांचा विचार करून विविध साधने सुविधा व उपकरणे यांच्या साहाय्याने जी शिक्षण प्रणाली आणि अध्यापनपध्दती ठरविली जाते.

- त्यामुळे सर्व साधारण विद्यार्थ्यांपेक्षा वेगळ्या विद्यार्थ्यांना त्यांच्या गरजेनुसार विशेष शिक्षण मिळावे याकरिता शासनाकडून सोय केली जाते. विशेष बालकांना ओळखून त्यांना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी शैक्षणिक संधी उपलब्ध करून देणे.

CLASS SHEDULE

Day	Class	Per-1	Per-2	Per-3	Per-4	Per-5	Per-6	Per-7	Per-8
Mon	Sub.								
	Teacher								
Tue	Sub.								
	Teacher								
Wed	Sub.								
	Teacher								
Thur	Sub.								
	Teacher								
Fri	Sub.								
	Teacher								
Sat	Sub.								
	Teacher								

Pages (w.c.)	**24**
M.R.P. Rs. (Incl of All Taxes)	**7=00**

A *Krishna* PRODUCTS, AHMEDABAD

शिक्षक दिन

TABLE OF THE